

A black and white photograph of a construction site. In the foreground, a worker in a white protective suit and helmet is using a tool on a concrete surface. In the background, another worker is visible, and a dense grid of vertical rebar is set up. The scene is overcast.

Byggboom eller tvärnit?

Anna Broman, Byggföretagen

På väg ut ur Coronapandemin

- Ekonomisk återhämtning
- Megatrenderna i förändring – G U D
- Osäkerheterna från tiden före pandemin finns kvar
- Politisk oförutsägbarhet
- Goda förutsättningar för ökat bostadsbyggande

Stark återhämtning i tillverkningsindustrin

Sverige

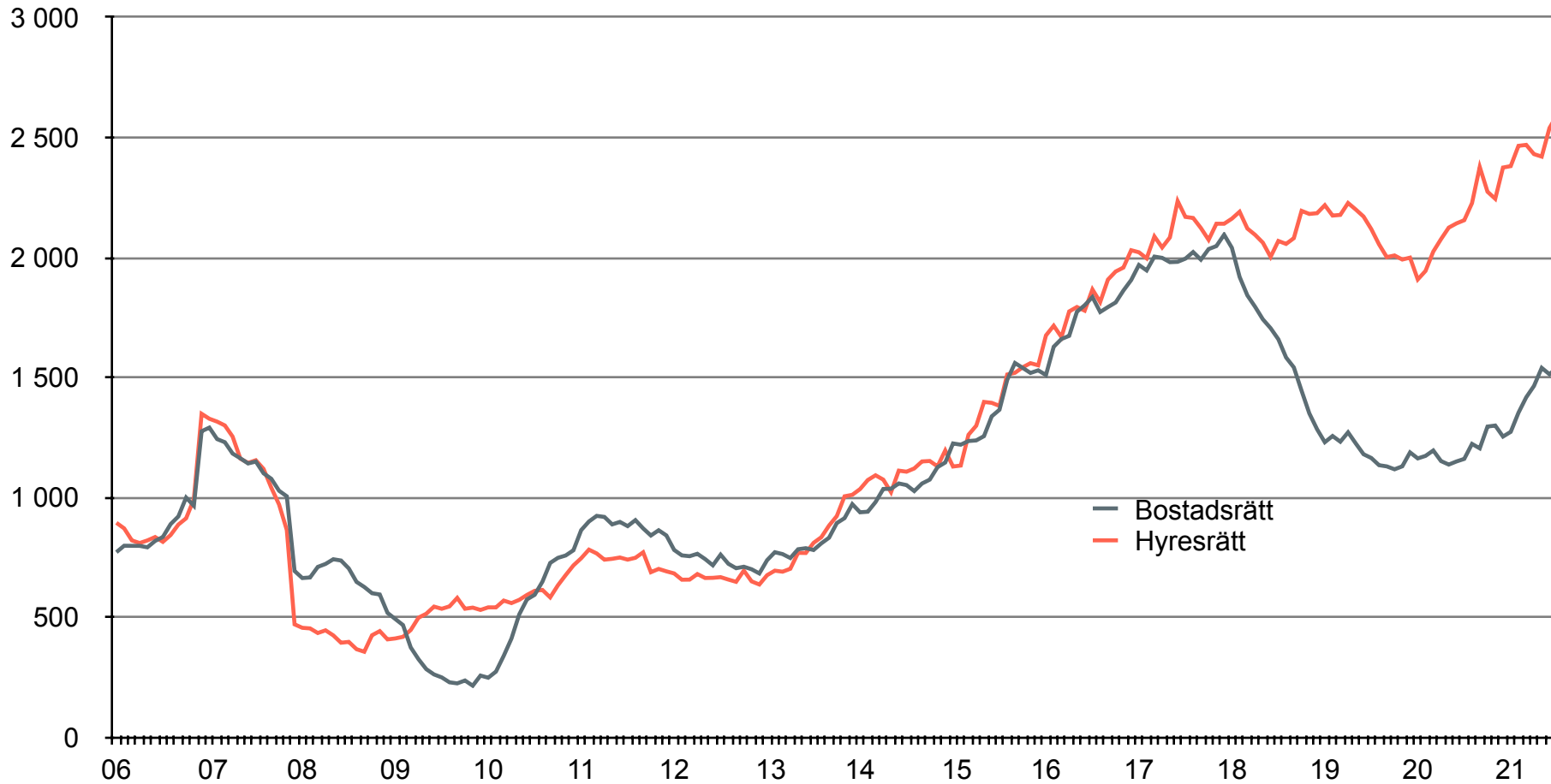
USA

Kina

Euro-området

Påbörjade lägenheter i flerbostadshus

Antal lägenheter, 12 m glidande medelvärde

Källa: SCB, Byggföretagen

6 juli 2021

Cementas täktansökan avvisas av MÖD

- Ansåg att verksamhetens påverkan på grundvattnet inte var tillräckligt utrett.
- Stopp för kalkstensbrytning 31 oktober 2021
- Cementbrist i slutet av november
 - Slitefabriken står för cirka 75% av Sveriges cementförsörjning

14 juli 2021

Första konsekvensanalysen

- Worst case scenario troligast.
- Cementkris redan i höst
- 175 000 jobb riskeras i byggbranschen.
- 280 000 inkl direkt påverkade näringar.
- Tre av fyra bostäder hindras från produktionsstart.
- Valideras av regeringens oberoende analys samt av SGU.

Nya förutsättningar kräver nya analyser

- Regeringen tar fram ett lagändringsförslag ("Speciallagen").
 - Tillfällig ändring i miljöbalken ger möjlighet för regeringen att pröva ansökan om tidsbegränsat tillsånd för att bryta klart volymer inom gamla tillståndet. 8 månaders brytning.
- Cementa ingår avtal med Nordkalk.
 - Teoretiskt möjligt att säkra hela kalkstensbehovet i 5-6 år.
 - Transporter är problemet, 25% kan transporteras med båt, resten behöver transporteras med lastbil.
- Antaganden om cement fram till sommaren
 - Speciallagen ger möjlighet att bryta åtta månader, 25 procent kan komma från Nordkalk, mindre cement i betongen, mindre betong i husen.

Uppdaterad konsekvensanalys (publicerad 10/9)

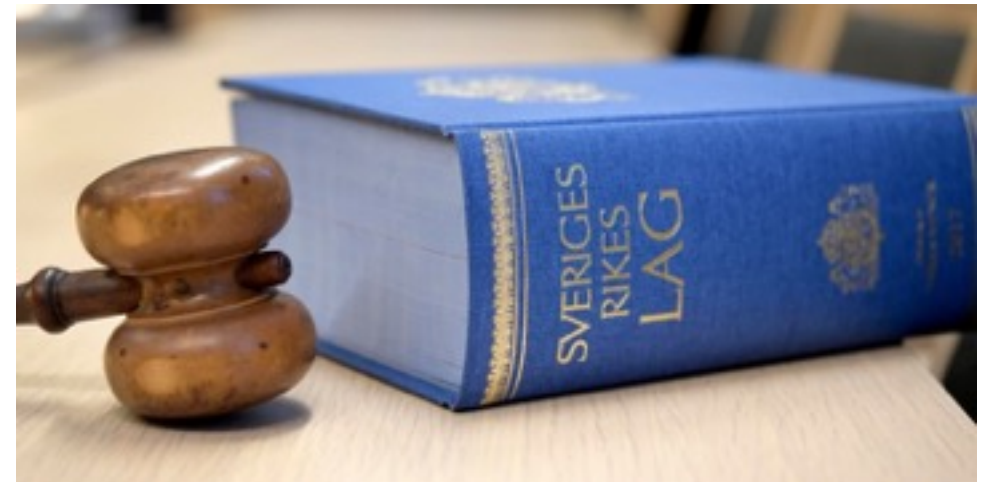
Effekter för byggindustrin och näringar som direkt påverkas av byggstopp

- 2000 färre bostäder produceras per månad när kalkstensbrytningen upphör
- 90 000 arbetstillfällen inom bygg riskeras
- 135 000 inklusive närliggande näringar

Vad händer nu?

- 29 september antogs lagförslaget i riksdagen, och lagen trädde i kraft 15 oktober.
- 31 oktober brytstopp.
- Regeringen väntas fatta beslut om Cementas ansökan om förlängningstillstånd under slutet av november.
- Kommer sannolikt att överklagas av flera miljöorganisationer, som också kommer att begära Inhibition
- Överklagan prövas av HfD, risk för långvarigt stopp
 - Inhibition – stopp tills beslut eller ny lag på plats
 - Ej inhibition – brytning ca 9 månader eller tills stenen är slut

Cementas nya täktansökningar

Långsiktigt tillstånd (20 år)

- Börja om från början
- Process på ca fem år, klart omkring 2027.

Kortare tillstånd (3 år)

- Utbrytning av tidigare ansökan som avvisades i somras.
- Kan hoppa över vissa tidskrävande processer t.ex samråd.
- Prövning i MMD kan vara klar på 9 månader. Överklagande ungefär lika lång tid till.
- Process klar nån gång under 2023.

Stor osäkerhet framåt

- Cements utökade förlängningstillstånd?
- Inhibering eller ej?
- HfD beslut?
- Eventuellt ny lagändring?
- Mängder från Nordkalk?
- Cements nya täktansökningar?
- Heidelberg ledsnar och lägger ner?

- Bästa möjliga scenario = cementbrist kan undvikas i stort (mycket osannolikt)
- Sämsta möjliga scenario = 175 000 jobb i vår bransch riskeras redan i höst.

Tack för mig!

